

Handläggare
Maria Jonsson
08-535 378 47
Maria.Jonsson@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Förslag om att avveckla valfrihetssystemet (LOV) inom boendestöd för personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden hemställer att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Boendestöd för personer med funktionsnedsättning i Huddinge kommun ska i sin helhet utföras av kommunens egen regi.
2. Den nya modellen enligt punkten 1 ska införas så snart som möjligt dock senast den 1 juli 2026.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden gav i verksamhetsplanen för 2023 förvaltningen i uppdrag att utreda hur boendestödet för personer med funktionsnedsättningar kan utformas för att bättre möta målgruppens behov.

För att förbättra kvaliteten för brukarna anser förvaltningen att kommunen bör ha ansvar för hela processen – från förebyggande insatser till biståndsbedömning och utförande. Detta främjar intern samverkan, möjliggör en löpande dialog mellan biståndshandläggare och boendestödjare samt underlättar anpassningen av biståndsbeslut efter aktuella behov. Det öppnar även upp för att vissa insatser kan erbjudas utan biståndsprövning.

Förvaltningen föreslår därför att lag om valfrihetssystem för insatsen boendestöd för personer med funktionsnedsättningar avvecklas och att insatsen i sin helhet ska utföras av kommunen.

För funktionsstöd är boendestöd själva navet i omställningen till ny socialtjänstlag och en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande och sätta in insatser i ett tidigt skede.

Den föreslagna förändringen är en förutsättning för att kunna följa inriktningen i verksamhetsplanen att fler ska ges möjlighet att bo i egen lägenhet med mindre omfattande stöd i stället för en dyrare placering i bostad med särskild service. Förändringen ligger också i linje med det föreslagna strukturprogrammet för grupp- och servicebostäder enligt LSS, som betonar att ett förändrat boendestöd är en nödvändig förutsättning för att minska behovet av servicebostäder.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Hälsövägen 7

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Dessutom bedömer förvaltningen att det blir svårare att leva upp till kraven i den nya socialtjänstlagen (2025:400) som betonar att verksamheten ska vara förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda hur boendestödet för personer med funktionsnedsättningar kan utformas för att bättre möta målgruppens behov.

I utredningen har förvaltningen utgått ifrån förslaget till ny socialtjänstlag och den omställning som krävs för att göra socialtjänsten mer förebyggande, lättillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad. En utgångspunkt i det arbetet har varit att beskriva nuläget, föreslå förändringar samt att beskriva effekterna av föreslagna förändringar, se bilaga, *Boendestöd för personer med funktionsnedsättning*.

Boendestöd är en insats för personer med funktionsnedsättning som har svårt att hantera sin vardag på grund av fysiska eller psykiska begränsningar. Det är en praktisk, pedagogisk och social stödform som syftar till att stärka individens förmåga att klara av vardagslivet, både i hemmet och i samhället.

Insatsen ges enligt socialtjänstlagen (SoL) men riktar sig i huvudsak till personer inom LSS personkretsar¹. Någon motsvarande insats finns inte enligt LSS. Även personer över 65 år med psykisk funktionsnedsättning, som tidigare fått stöd inom socialpsykiatri, omfattas av målgruppen. Målet med boendestöd är att ge enskilda brukare bättre förutsättningar för att leva ett självständigare liv.

Insatsen boendestöd för personer med funktionsnedsättning bedrivs idag enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och infördes i Huddinge 2009 som en del av kundvalet för hemtjänst. Den 25 februari 2025 var det tre utförare inom valfrihetssystemet, två privata samt en i egen regi.

Förvaltningens synpunkter

Utifrån förvaltningens utredning och analys bör boendestödet präglas av flexibilitet, vara lättillgängligt och bygga på den bästa tillgängliga kunskapen. Den nya socialtjänstlagen innebär att socialtjänsten behöver ställa om och anpassas till arbetssätt som är förebyggande, lättillgängligt, tillitsskapande, jämställt och kunskapsbaserat. Dagens organisering av boendestöd försvårar det arbetet. För att leva upp till den nya socialtjänstlagen behöver boendestödet för funktionsnedsatta förändras och anpassas för att bli mer flexibelt och lättillgängligt. För verksamheten inom funktionsstöd är boendestöd själva navet i omställningen och en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande och sätta in insatser i ett tidigt skede.

För att kunna höja kvaliteten för brukarna är det enligt förvaltningen bäst om kommunen ansvarar för hela kedjan – från det förebyggande arbetet till

¹ Personkrets 1: Vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismliknande tillstånd Personkrets 2: Vuxna som efter en hjärnskada i vuxen ålder, orsakad av yttre våld eller kroppslig sjukdom, har en betydande och varaktig kognitiv funktionsnedsättning.

biståndsbedömning och utförande. Detta underlättar intern samverkan, möjliggör en kontinuerlig dialog mellan biståndshandläggare och boendestödare samt gör det enklare att anpassa biståndsbeslut utifrån aktuella behov. Det skapar också möjligheter att erbjuda delar av insatsen utan biståndsprövning.

En fungerande stödkedja kräver samarbete och dialog över enhetsgränser, vilket endast kan ske internt när det gäller enskilda brukare. Det är också avgörande att personalen inom både servicebostäder och boendestöd delar en gemensam syn på arbetssätt och metoder. Detta säkerställer att brukarna upplever stödet som en sammanhållen och helhetsorienterad insats. Samverkan mellan olika boenden, biståndskansliet och boendestödet underlättas när hela kedjan hanteras inom kommunen.

När berörda chefer ingår i samma organisation stärks brukarfokus och samarbete, utveckling, uppföljning och utvärdering blir smidigare i alla led. Förvaltningens ambition om att sudda ut gränserna mellan bistånd och utförare är endast möjlig om allt boendestöd hanteras internt inom kommunen. Detta säkerställer att arbetet bygger på den bästa tillgängliga kunskapen och beprövad erfarenhet. Det ger också möjlighet att höja kvaliteten genom att skapa profilgrupper med specialiserad kompetens inom olika områden.

Denna omställning är en förutsättning för att kunna följa inriktningen som uttalades i verksamhetsplanen, det vill säga att fler ska ges möjlighet att bo i egen lägenhet med mindre omfattande stöd i stället för en kostsammare placering inom bostad med särskild service. Omställningen ger också förvaltningen bättre förutsättningar för att möta kraven i den nya socialtjänstlagen, där verksamheten ska präglas av förebyggande arbete, vara lättillgänglig och bygga på kunskap.

Den föreslagna förändringen ligger även i linje med förslaget till strukturprogram för gruppboendestäder och servicebostäder enligt LSS där en förändring av boendestödet ses som en förutsättning för att minska behovet av servicebostäder.

Många brukare med funktionsnedsättning kan ha svårt att ta till sig information för att göra välgrundade val, och en väl fungerande dialog mellan olika funktioner är avgörande för att säkerställa att deras behov tillgodoses på bästa sätt. Förvaltningen anser därför att det inte är lämpligt att tillämpa LOV för insatsen boendestöd. Förvaltningen förslår att insatsen boendestöd i sin helhet ska bedrivas av kommunens egen regi.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen vård- och omsorgsnämnden att föreslå kommunfullmäktige att besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Om egen regi tar över hela uppdraget för boendestöd kommer kostnaden initialt att öka med omkring en miljon kronor. Förvaltningens bedömning är att det på

längre sikt går att minska kostnaderna, när omställningen genomförts och fått effekt, såväl inom boendestödet som inom andra insatser.

Förvaltningen bedömer att förslaget inte innebär några juridiska konsekvenser.

Jenny Swärd
Socialdirektör

Karin Lindbom
Enhetschef

Bilagor

Bilaga: Utredning - Boendestöd för personer med funktionsnedsättning

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen